

YURT İÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİNE İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından hesaplanan Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE), ülke ekonomisinde üretimi yapılan mal ve hizmetlerin üretici düzeyinde oluşan fiyatlarını zaman içinde karşılaştırarak değişimleri ölçen bir fiyat endeksidir.

ÜFE 2003 referans yılı olarak, güncel ürün sepetinin ve ağırlıkların yansıtılabilmesine imkan veren zincirleme endeks yöntemiyle tarım ve sanayi kapsamında hesaplanarak NACE Rev.1 sınıflamasına göre bugüne kadar yayımlanmıştır. Ulusal Hesaplar, Sanayi Üretim, Sanayi Ciro, Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri ve diğer göstergelerle karşılaştırılabilir olması ve Avrupa Birliği normlarına tam uyumlu endeksler üretebilmek amacıyla sanayi kapsamında NACE Rev.2 sınıflamasına uygun yeni bir üretici fiyat endeksine ihtiyaç duyulmuştur. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) olarak adlandırılan bu gösterge sanayi sektöründeki üreticilerin yurt içine sattıkları ürünlerin fiyat değişimini kapsamaktadır. Geçmişte Toptan Eşya Fiyat Endeksi (TEFE) ve ÜFE olarak kullanılan endekslerin yerine bundan sonra Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi kullanılacaktır.

Sanayi sektörü için ÜFE, AB'nin Kısa Dönemli İş İstatistikleri Metodolojisine göre yurt içi ve yurt dışı detayında ayrı ayrı üretilmektedir. Yurt dışına ihraç edilen ürünlerin üretici fiyat değişimlerini ölçmek amacıyla sanayi sektörü için Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksi (YD-ÜFE) de aylık olarak hesaplanıp yayımlanacaktır.

Tarım sektörü için üretici fiyat endeksi ise AB'nin Tarımsal Fiyat İstatistikleri Metodolojisi ile uyumlu, 2010 sabit temel yılı ve NACE Rev.2 sınıflamasına uygun olarak üretilen olacaktır. Bu nedenle daha önce ÜFE kapsamında yer alan, tarım, avcılık, ormancılık ve balıkçılık faaliyetleri için Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi (Tarım ÜFE) ayrı olarak hesaplanacak ve Yİ-ÜFE ile birleştirilmeyecektir.

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi'nde kapsanan sektörlerin NACE Rev.2'ye göre sınıflama kodu ve tanımı aşağıda verilmiştir:

Kod	Tanım
B	Madencilik ve taşocaklığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri

Zincirleme Laspeyres endeks formülüne göre hesaplanan Yİ-ÜFE için ağırlıkların ve örneklemin her yıl güncellenmesine devam edilecektir. Ürünlerin standart olmaması, ürün düzeyinde kalite düzeltmesi

yapılması, gözlem sayısının az olduğu birçok ürün için veri gizliliği uygulanması gibi nedenlerden dolayı bundan sonra ortalama birim fiyatlar üretilmeyecektir.

Yİ-ÜFE serisi geçmişte yayımlanan ve sözleşmelerde kullanılan Genel ÜFE serisi değişim oranları ile geriye çekilmiştir. ÜFE değişim oranları ile sürdürülen 1981, 1987 ve 1994 temel yıllık TEFE serileri ile tarım kapsamlı ÜFE serisinin yayımı devam ettirilmeyecektir. Tarihsel seri ihtiyacını karşılamak amacıyla ÜFE NACE Rev.2 sınıflamasına göre ana sektörler (Tarım, Sanayi, B-Madencilik ve taşocakçılığı, C-İmalat, D-Elektrik, gaz üretimi ve dağıtımı, E-Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri) ve bölümler (2'li alt sektörler, örn. 10-Gıda Ürünleri, 11- İçecekler vb.) 1982 yılına kadar 2003 referans yılı olarak geriye çekilerek TÜİK web sitesinde yayımlanmıştır. Bununla birlikte geçmiş serilerin NACE Rev.2'ye dönüştürülmesinde kullanılan sınıflama karşılıklarına ilişkin bir tablo hazırlanmıştır. Bu tablolara http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1076 adresinde “İstatistiksel Tablolar” başlığı altındaki “Üretici Fiyat Endeksi (2003=100)” klasöründen ulaşılabilir.

Yİ-ÜFE serisi en alt ayrıntıda NACE Rev.2 gruplarına göre (3'lü alt sektörler, örn. 10.1-Korunmuş et ve et ürünleri, 10.3- Meyve ve sebzeler, işlenmiş ve korunmuş, 10.4-Bitkisel ve hayvansal sıvı ve katı yağlar vb.) 2003 referans yılı olarak ve 1994 yılına kadar hesaplanmıştır. Ayrıca ilk defa Ana Sanayi Grupları sınıflamasına göre endeksler (Ara Mali, Dayanıklı Tüketim, Dayanıksız Tüketim, Enerji ve Sermaye Mali) 2003 referans yılı olarak üretilmiştir. TÜİK web sitesinde yayımlanan bu tablolara ise http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1076 adresinde “İstatistiksel Tablolar” başlığı altındaki “Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi, NACE Rev.2 (2003=100)” klasöründen ulaşılabilir.

ÜFE değişim oranları esas alınarak düzenlenen sözleşmelerin taraflarına yol göstermek amacıyla bir doküman hazırlanmaktadır. TÜİK web sitesinde 3 Şubat 2014 tarihinde yayımlanacak olan **“Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Kullanıcıları İçin Rehber”** adlı dokümanda konu ile ilgili ayrıntılı bilgiye ulaşılacaktır.

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi haber bülteni 3 Şubat 2014 tarihinde, Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi haber bülteni 14 Şubat 2014 tarihinde yayımlanacaktır. Yurt Dışı Üretici Fiyat Endeksi haber bülteni ile Şubat ayı içerisinde aylık olarak yayımlanmaya başlayacaktır.

Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi Haber Bülteni'nde aşağıdaki tablolar verilmektedir:

- (1) Sektörlere Göre Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi ve Değişim Oranı (%)
- (2) Ana Sanayi Gruplarına Göre Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi ve Değişim Oranı (%)
- (3) Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi ve Değişim Oranı (%)

Yİ-ÜFE KISIM VE BÖLÜM AĞIRLIKLARI

Sektörler ve alt sektörler (NACE Rev.2)	Sımf. Kodları	Ağırlık (%)
Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi	Yİ-ÜFE	100,00
B-Madencilik ve taşocakçılığı	B	3,97
Kömür ve linyit	05	1,34
Ham petrol ve doğal gaz	06	0,64
Metal cevherleri	07	0,35
Diğer Madencilik ve Taşocakçılığı Ürünleri	08	1,64
C-İmalat	C	85,93
Gıda ürünleri	10	20,66
İçecekler	11	1,20
Tütün ürünleri	12	0,45
Tekstil ürünleri	13	5,96
Giyim eşyası	14	2,72
Deri ve ilgili ürünler	15	0,86
Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç)	16	3,00
Kağıt ve kağıt ürünleri	17	1,86
Basım ve kayıt hizmetleri	18	0,82
Kok ve rafine petrol ürünleri	19	3,33
Kimyasallar ve kimyasal ürünler	20	4,63
Temel eczacılık ürünleri ve müstahzarları	21	1,19
Kauçuk ve plastik ürünler	22	3,85
Metalik olmayan diğer mineral ürünler	23	3,93
Ana metaller	24	6,65
Fabrikasyon metal ürünler, makine ve ekipmanlar hariç	25	3,89
Bilgisayarlar ile elektronik ve optik ürünler	26	0,72
Elektrikli teçhizat	27	5,30
Makine ve ekipmanlar (başka yerde sınıflandırılmamış)	28	4,94
Motorlu kara taşıtları, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork)	29	4,87
Diğer ulaşım araçları	30	0,68
Mobilya	31	2,00
Diğer mamul eşyalar	32	2,40
D-Elektrik, gaz üretimi ve dağıtımı	D	9,31
Elektrik, gaz üretimi ve dağıtımı	35	9,31
E-Su temini	E	0,79
Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması	36	0,79